

Páni s vlčími zuby ve znaku II.

Valašsko – Předky šlechtického rodu Kinských byli vladkové, kteří ve 13. století žili a hospodařili na prostých venkovských tvrzích.

Jejich původním sídlem byla tvrz Vchynice u Lovosic, od níž je odvozeno příjmení Vchynský, později Chýnský, přeměněné na Kinský. Díky zásluhám a rostoucímu panství se z vladků stali rytíři se třemi ostrými hroty ve znaku.

Hrabě František Kinský pro média uvedl, že „dnes už se nedozvíme, jestli jsou to tři zahnuté vlčí drápy nebo tři kančí zuby... Ale pravdou je, že heraldicky tak jednoduchý znak potvrzuje, že rodina je velmi stará“. Proč si rytíři vybírali do svých znaků určité figury (zuby či drápy), dnes nevíme. Původní smysl znaků byl totiž rozlišit se při souboji, ne něco znamenat. Přesto mohou být významy někdy

objasňovány prostřednictvím příběhů či legend. Perokresba uložená v zámku Lešná u Valašského Meziříčí tak přibližuje, co znázorňují tři hroty ve znaku šlechtického rodu Kinských.

Obraz o rozměrech 30 x 45 cm je anonymní, avšak lze snadno vypočítat inspiraci kresbami Mikoláše Alše. Představuje rytíře na koni probodávajícího vlky, jež útočí na muže ležícího na zemi, který se jim brání dýkou. Tuto žánrovou scénu doplňuje popis, z něhož se dovídáme, že „Jiří Wchynský zachraňuje českého krále z Poděbrad roku 1449 před strašlivou smrtí a za to byl jmenován svobodným pánem a získal znak, jaký je zde vyobrazen“. Znak se třemi vlčími zuby. Získání šlechtického titulu svobodný pán, čili baron, přitom znamenalo povýšení do panského stavu.

Historicky doložené je však povýšení Kinských za jiné situace a v pozdějších letech. Ještě k roku 1554 byl Radslav ze Vchynic i přes rozsáhlé panství a bohatství stále počítán jen do stavu rytířského. Podmínkou přijetí do vyššího stavu bylo prokázat až do třetího pokolení příslušnost ke starobylému panskému rodu. K tomu nakonec přispěla podobnost erbu se znakem Tetauerů z Tetova, který byl barevně obrácený – na stříbrném poli tři červené vlčí zuby.

Radslav předložil císaři listiny dokládající pokrevní příbuzenství Vchynských s Tetauery. I přes zpochybňování jejich věrohodnosti ze strany představitelů vyšší šlechty císař nakonec pravost listin uznal, což pozvedlo Vchynské z

rytířského do panského stavu. Stalo se tak roku 1611.

Jitka Slezáková, kulturní antropolog a programový pracovník MRV, zámek Lešná

Foto: Perokresba s erbem Kinských ze sbírek zámku Lešná